

Díszletek és hangok – sorsfordulókhöz

(Szobabelső — 1.)

— ...hát akkor elnézést a zavarásért, köszönöm!

A telefonkagyló rezignált sóhaj kíséretében újra a helyére került. Aznap már valószínűleg utoljára.

Az öngyújtó kattant, füstöt küldött a szobába. Aznap valószínűleg még nem utoljára.

Az asztalon fogcsikorgatva visszatartott rendetlenség, ketrecbe zárt fantázia. Félbehagyott tervrajzok, amelyeknek egyre csak egy másik szoba, másik otthon töltötte be a papír-képzületét. Verstördékek, bátoratlan rajzvázlatok óvatos színteljesítései a gyakorlatiasság alá söpörve. Az íróasztal fölötti emlékeztető füzetben, a legfelső lapon elkeseredett lendületű felirat:

*Nem dolgozhatom úgy, ahogy akarok...
Nem élhetek ott, ahol akarok...
Nem akarhatom azt, amit akarok...!*

A szöveget újságok helyettesítették; faltól-falig álláshirdetések. Hetek óta gyűltek a piros áthúzások, s az egész gyűjtemény lassan már tényleg csak a szöveg feladatkeretét látta el, s azt sem tökéletesen — fittet hányva a hő- és hangszigetelésre, nem is szólva az esztétikai szempontokról...

A helyiségek szinte kézzelfogható sűrűséggel pókhálózták a fáradtságot. Az a fajta fáradtság, amely a hegymászóhoz hasonlít, aki fölérve csak egy táblát talál: „A csúcs tatarozás miatt zárva!”

A nyitott ablakból átlátszó hűvösség küzdött ezzel a pókhálóval, de

elszakítani nem tudta. A füst viszont lassan kihátrált...

Az ágy megnyikordult, s az első-tűlő olvasólámpa csak saját fényének vörösen vibráló lenyomatát hagyta hátra, aztán az is elhalványult.

A feloldó álom megkapta hát az első hívójelet, a sötétséget. A másik, a csend még váratott magára. A szomszéd szobában ajtócsapódás jelezte a háziak ébrenlétét — s a konyha monoton edénycsörömpöléssel felelt. Az emeleti lakásban, példátlan szemtelenséggel egy mosógép zendített rá kései koncertjére.

De a pókháló nem hagyta magát, s végül utat engedett az átmeneti feloldásnak...

(Szobabelső — 2.)

A zuhogó fényben szinte sirt a szoba kispolgárisága. Még csak nem is a polgárpukkasztókkal is dacoló „anti-polgárpukkasztó” tudatosan giccses fészke; nem kacintott a belépőre, hanem tágra nyílt együgyűséggel nézett rá: lehet másként is élni?

A kínos rend titkolta a lázadást, s valamiféle kényszeredett kirakatpolitikát sejtetett. A hatvanas évek divatja szerint lakkozott bútorok a fiókban porosodó tervrajzok groteszk ellentétpárjaiként uralták a teret. A padlón napilap-szöveg helyett kiérdemesült gépi perzsa. A hamutartó tisztára mosva, reménykedve várta a töprengő ujjak között morzsolts csikkeket. Hosszú ideje hiába. Azok az ujjak talán már nem is ismerték a töprengést. Az emlékeztető füzetben lelkiismeretes betűk:

Venni: tej, kenyér, mosópor, alma és:

Holnap du. 17-kor értekezlet!

Így bukkant elő minden nap, s így horgonyzott le minden éj erre a szobára. Egyedül a fontoskodó feljegyzések váltották s érvénytelenítették egymást a füzetben.

Aztán elősont a fájdalom. Várt vendég volt, mint bármelyik hipochonder beszűkült életében. Szorongó feltételezések kísérték, s ettől kezdve végzetté nőtt az elhibázott életformaválasztás. Az egészség — immár határt kapott — ereje és ideje felőröldött, szám- és betűhalmazzá aprózódott a céltalan íróasztal-bábelben.

Éjszakánként felváltva leselkedtek a kíméletlen tünetek és a régi ötletfelizások. Végül csak a fájdalom maradt és nőtt, a gondolatokat pedig lefékezte a lap fehérsége, a szoba becsületes rendje és a baljós lüktetés. Az óra eddig észrevétlen ketyegése figyelmeztető morzejelekké nőtt.

A szorongás lassan átvette a pókhálószerű szerepét. De a józan ész végre elszakította egy emlékeztető bejegyzéssel:

Holnap de. 11-kor kivizsgálás...

Aztán a reszketeg vonalhalmozattal felujjongott a győztes szó:

NEGATÍV!!

A kerekék újból megtalálták a sint, s visszatért étvágygal haraptak rá...

(Szobabelső — 3.)

Az ajtófélfán diszkrét útbaigazítás:

*„Vándor, ki itt belépsz — konvenciódat hagyd a fogason!
(az ajtótol balra)”*

A látványban valóban megbotlott a belépő avatatlan lába. Senki nem tudta eldönteni, mi uralkodott itt: zsúfolt rend vagy logikusan kialakított rendetlenség? Talán mind a kettő, folyton változó keveredési arányban, alkalmazkodva a falak közé zárt, túlpörgő energiaforrás mindenkoritólts-szintjéhez.

A régi tervrajzokon túlnőtt a valóság, s új terveket szült. A szoba egy finom hangszer érzékenységgel engedelmeskedett a naprakész fantáziának. A pusztíthatatlan lendületben még a falak lélegzése is emberi jelleget kapott.

A hangok sokszor egymásnak támaszkodtak, máskor egymás ellen dolgoztak. A háttérben a zene szinte már bútordarabbá rögzült folytonos jelenlétével — mindenestre állandóbbá, mint a szeszélyes összkép bármely darabja. A lázas munka válogatott diszsonanciái vitték a felső szótlamot, a villanyfűró-sírástól az írógép-dobpergésig.

A befelé és ellenére nem volt Robinson-sziget. A külvilág is beépült — levelekben, hírekben, s gyakori telefoncsörgésben.

Minden mozgott, élt és kihívta maga ellen az időt.

A fájdalom is beúszott a rések valamelyikén, és sajátos szint vitt a mindennapok palettájára. Remek témává alakult az ecset alatt, az írógép és a zongora billentyűin.

A különös műzsa később fogcsikorgató bosszúsággá növekedett, betolakodva sok fontosabb dolog elé. Át kell lépni valahogy! Nem szabad csökkenteni a tempót éppen most, amikor minden úgy nekilendült...

Így az előjegyzési naptárba bekerült a hanyag ívű bejegyzés, kihúzva az aznapi programokat:

Holnap de. 11-kor kivizsgálás

(Alá nem került több felirat. A négyzögletes konzervdoboz már csak kövületeket őriz — papirokat, ujjlenyomatokat, függönybe akadt dallamfoszlányt...)

(Ismét a Szobabelső — 2.)

A könyv becsukódott, és sötét gondolatait magába fojtva a lakkozott íróasztalon landolt, a megnyugtató diagnózis szomszédságában. Fölötte a „NEGATÍV!!”-felkiáltás diadala a noteszapon szinte már hallható volt. „Hát, mégsem cserélnék sor-sot...!”, vibrált a levegőben kimondatlanul. Aztán csukódott az ajtó, s a lépteket elnyelte a mindenkoritólts-szöveg taposómalma.

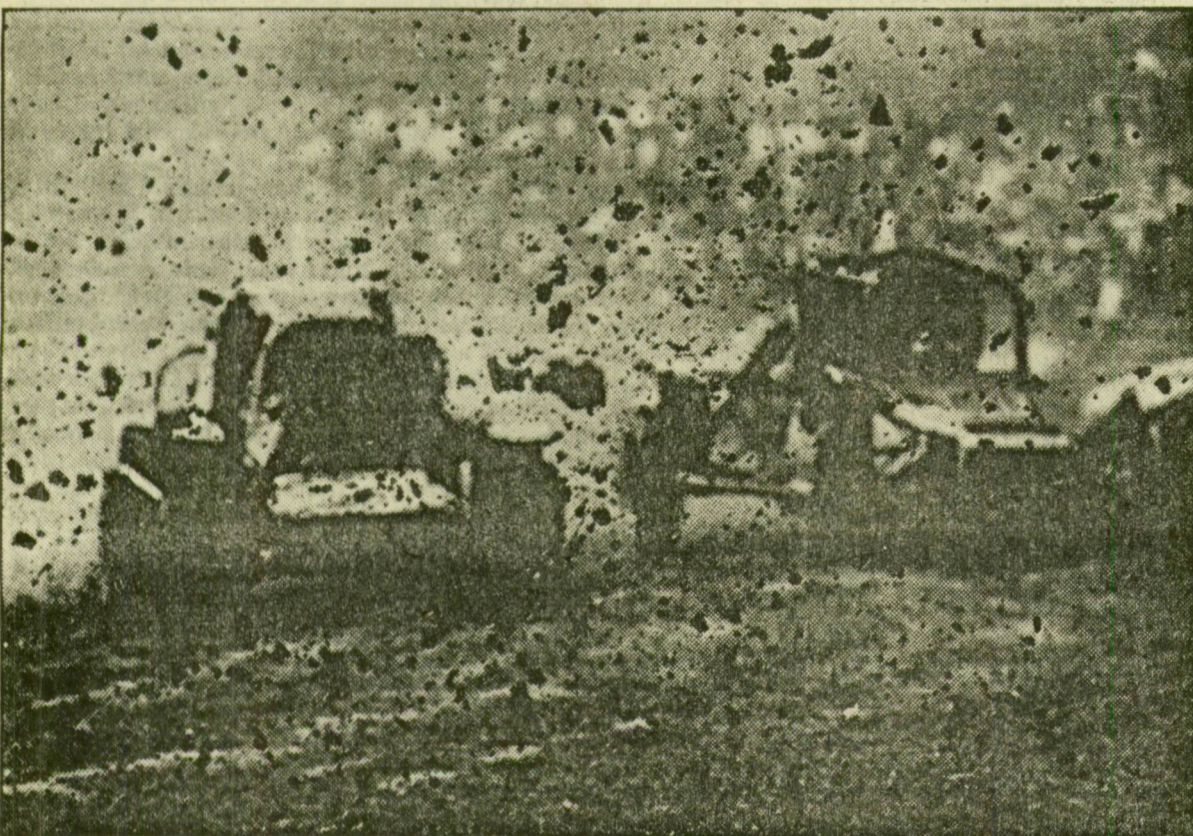
De ennek a könyvnek még nincs hátlapja, hogy valaki rácsukja.

Tehát jöhet még csoda...

OLÁH NÓRA

Sport és művészet

Az 1986-os ezüst-gerely pályázaton szép helyi sikerek születtek. A fotó kategóriában Gyenes Kálmán, Cross című sorozatával, az irodalmi kategóriában Fenyvesi Félix Lajos versével különdíjat nyert. Pályamunkáikból adunk ízelítőt.

FENYVESI FÉLIX LAJOS

Levél a Tour de France-ról

Kő Andrásnak

Mint a júliusi szél, úgy suhan a sok piros-kék-zöld kerékpár, s versenyt futnak vele az ünneplő városok, a földszített házak, a kíváncsi kapuk. Ezüst-húrú küllők fémes csengése száll. Illatos búzatáblák nyújtóznak utánunk, falucskákön nyargal keresztül az elszánt csapat, szűk utcák lejtőin egy-egy percre megpihennek. Sűrű nád-pillait fölnyitva ámulva néz bennünket a tó, és hegyek hajolnak fölébünk, erős vállakon bazalt-katedrálisok, kő-orgonák, borospincék. Alencontól La Mansig egy foltos fejű fehér vizsla lohól utánunk; óriás hordót csapolnak tiszteletünkre, feljön a csillag is: halovány lámpásnak, diák, apáca, kövér kofa, kalauz, táncosnár nagy kosárban friss gyümölcsöt hoznak sietve, s felröppen egy hamuszín hattyú: az est, szárnyaira fekteti a fáradt férfiakat! És másnap hajítás Nantesig, 292 kilométeren át. Sósízű szellő paskolja arcunk. Csókot dobálnak Bordeaux mosolygó szüzei. Meredek sziklaúton megyünk, alattunk rég halott légiók elfeledett harcosai nyugosznak. Morzine. Crans Montana. Pantin. Narancsfa hajol elénk, de nincs idő, menni kell tovább és tovább a közelgő cél felé. A széles mező felett madárraj köröz. A dübörgő hidat még a háborúban lőtték össze. Kis kertek bódító szagával ziháló tudónk tele-szívjuk, és az már ott a tündöklő Párizs, a város-rengeteg ölelő karokkal vár, fény-kürtök zengenek.

